

Ma

Szegedi Szabadtéri Színház, este 8. 30.-tól Bizet: Carmen.

Időszaki és állandó kiállítások:

A JATE Dugonics téri Aulájában augusztus 23-ig Szász Endre kiállítása. Megnyitót ma, szombaton 16 órakor Tandi Lajos újságíró mond.

Horváth Mihály utcai

Képtár – 27. Szegedi Nyári Tárlat

Kálvária Galéria: Csongrádi nemzetközi alkotótábor kiállítása.

Fekete Ház – Bari Károly képverseinek és grafikáinak kiállítása

Móra Ferenc Múzeum – Az 1950–60-as évek progresszív festészete.

Juhász Gyula Művelődési központ – Fontos Sándor emlékkiállítás.

Kass Galéria – Kass János és Szántó Tibor kiállítása: A világirodalom 120 ars poeticájához tervezett tipográfiai variációk. (Vár u. 7.)

Varga Mátyás Emlék-ház – Színháztörténeti kiállítás (Bécsi krt. 11A)

Tápé, Vártó u. 4. – ifj. Lele József néprajzi gyűjteményes kiállítása.

Acél Ervin

és a „fesztiválzenekar”

Assisi, Szeged, Anzio

Acél Ervin karmestert, a Szegedi Szimfonikus Zenekar művészeti vezetőjét, a szabadtéri Carmen dirigensét a telefon mellett találtam tegnap délelőtt, a zenekar Festő utcai székházában. Az olaszul folytatott purparlé nem nélkülözhetette a humort, partnerének harsány nevetése kiszökött a kagylóból. Francesco La Vecchiával tárgyalt az anziói fesztivál részleteiről. Merthogy augusztus 20-án már ismét Olaszországban lépnek fel a szegedi művészek (a zenekar mellett a színház tagjai is); s azért mondom, hogy ismét, mert csak nemrég, a Carmen itthoni próbáira érkeztek vissza a Respighi Akadémia zenei fesztiváljáról. Következésképpen két aktuális témánk volt tegnap: a Carmen – és a nemzetközi nyilvánosság előtt sorozatban koncertező zenekar sikere.

Acél Ervin természetesen nem először vezényli az operairodalom egyik legnépszerűbb művét. A francia repertoárból két operát helyez a „toplista” elejére: Bizet remekét és Gounod Faustját. Az előbbi, a Carmen elemi erejű hatását véleménye szerint a nemes dallamvilág és az emberi dráma adja. Mint kifejtette, a mostani szabadtéri változatban különösen érdekesnek találja Carmen és José viadalát, melyet a szokásosnál erőteljesebben kíván hangsúlyozni a rendező, Nagy Viktor. Ez a drámai küzdelem, s benne a felek vibrálóan változó viszonya egymáshoz, nagyon hasonlít – a bikaviadalhoz. A torreador és a bika – nos, különös kettős; viszonyuk a „sem veled, sem nélküled”-viszony, hiszen lenne-e torreador bika nélkül?

A mindösszesen két zenekari próba – elég; hiszen a Carmen, amellyel Nyugat-Európában turnézott is a színház, repertoárdarabja a profi muzsikuskárdának.

Egyre több a jele, hogy nyugodt szívvel használhatjuk az előbbi jelzőt – profi – a szimfonikusok neve előtt. A szaporodó külföldi szereplések között „Az egységes Európáért” megrendezett 14. assisi fesztiválon való részvétel, mi több, mármár főszerep – az egyik erőteljes jelzése az önálló szegedi zenekar nemzetközi számotartottságának. Csak szemelgetünk az együttes kilenc koncertből összetevődő olaszországi programjából: felléptek a fesztivál nyitóhangversenyén Kurt Redel vezényletével; egy bettonai koncertet, amelyen Kosztándi István és Szelezsán István szólistaként is közreműködtek, Vasady Lajos vezényelt; a többi hangversenyen, vagyis a kilencből hét alkalommal Acél Ervin volt a dirigens. Ő vezényelt a Perugiában megrendezett Földes Andor-emlékesten (a Svájcban élt muzsikusz februárban hunyt el), amelyen a világhírű zongoraművész Ruggero Ricci lépett fel a szegediekkel (Lalo: Spanyol szimfónia zongorára és zenekarra). A koncerten megjelent a Bartók-művek előadójaként nemzetközi rangot szerzett művész, Földes Andor özvegye és a berni magyar nagykövet is. Számos ország, köztük természetesen hazánk vatikáni követe és a pápa küldötte is megtisztelte jelenlétével az orvietói estet, amelynek programja megegyezett a Castelgandolfóba tervezett, de a pápa betegsége miatt elmaradt hangverseny műsorával: Doráti Antal, Koloss István egy-egy művét, Bach h-moll miséjéből a Sanctust és a Hozsannát, valamint Kodály Budavári Te Deumát hallgathatta az orvietói dóm közönsége. A szólisták: a csehszlovákiai Ltvia Ághová (szoprán), Farkas Éva (mezzoszoprán), Molnár András (tenor), a svájcban élő Bátor Tamás (basszus); az orgonánál Virágh Endre, a pécsi egyetemi énekkart Tillai Aurél vezényelte. A budapesti Szent István bazilika esperese a koncert utáni ünnepségen átadta a pápa küldöttjének a II. János Pál által tavaly felavatott harang kicsinyített mását, majd felcsendült a szegedi zenekar és a pécsi kórus előadásában a magyar Himnusz.

Még egy koncertről, amely különös kuriózum volt: Assisiben a szegedi zenekar, a pozsonyi énekkar, Virágh Endre és Jonel Pantea (Luxemburgban élő erdélyi basszista, aki fellép az augusztus 19-i szegedi operagálán is) közreműködésével tartották meg Koloss István orgonaművész és zeneszerző önálló estjét; a művész, akinek ez volt élete első önálló estje, s akinek munkáiról felsőfokú jelzőkkel nyilatkozott a szakmai közönség, hatvan esztendő...

SULYOK ERZSÉBET

Vérbeli olasz tenor az arénában

Don José: Mario Malagnini

Végre egy klasszikusan szép tenorhang! – mondta valaki a főpróbán, pedig a Don José éneklő Mario Malagnini rendezői utasításra csak markírozott. Am ebből is kiderült, hogy csodálatosan szép hanganyag birtokosa, ráadásul fiatal, intelligens, magas és jóképű, szóval igazi vérbeli olasz hőstenor. Sokak szerint néhány év múlva már nem nagy tenor hármáról, hanem négyesről beszélnek majd, Mario erről szerényen csak annyit mond: mire ű úgy tud majd énekelni, mint ma Pavarottieké, addigra ők már visszavonulnak...

Mario 1958-as születésű, a Garda-tó mellett Bresciában él, nemzetközi karrierje néhány éve indult, korai Verdi operákban, a kalózban, majd az Ernaniban debütált. A veronai arénában Verdi Attilájában mutatkozott be, többször énekel az Egyesült Államokban is, és Európában is mindenfelé.

– Don José már sokszor és sokfelé énekelte, hogy tetszik a szegedi változat?

– Valóban sokszor, eddig már vagy ötvenszer. Ebben az évben szinte csak ezt a

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

szerepet énekeltem, mielőtt Szegedre jöttem, Giuseppe Sinopoli dirigálásával Münchenben adtuk elő. De énekeltem korábban Don José-t a veronai arénában is, nemrég pedig Bécsben ugrottam be a megbetegedett José Carreras helyett. A próbák nélküli beugrás olyan jól sikerült, hogy

több szerepre visszahívtak, és a Carment éneklő Agnes Baltsa az előadás után kijelentette, hogy ezek után a Carmenben Carreras mellett csak velem hajlandó fellépni. Szegedre szívesen jöttem, mert szeretem a szabadtéri színpadokat, még akkor is, ha egy kicsit veszélyesekek a hangra. Na-

gyobb a mozgástér és a közönség is, egészen más játékmódra, gesztusokra van szükség. A Carmen különösen alkalmas a szabadtéri előadásra, a tömegjeleneteket is látványosan lehet megrendezni. Amikor meghívtak ide, azt gondoltam, hogy ez egy sokkal kisebb színpad. Atmoszférájában talán a veronai arénához is hasonlítható, bár ott 25 ezer embernek hangosítás nélkül is lehet játszani.

– Milyen szerepek vannak a repertoárján?

– Elsősorban Verdi- és Puccini-operák, Aida, Tosca, Pillangókisasszony, Macbeth... Szeretnék már lassan verista szerepeket is énekelni...

– Úgy hallottam, Tokody Ilonával máskor is felléptek már?

– Igen, Budapesten a Simon Boccanegrát csináltuk együtt, előtte pedig '87-ben Houstonban az Aidát.

– Vasárnap mit énekel az operagálán?

– Remélem marad még hangom, és el tudok énekelni a „Lombardokból” egy áriát.

H. Zs.

A banktisztviselő torreador

Escamillo: Carlo Hartmann

Gregor József februárban Luxemburgban Don Pasqualét énekelte, és Malatesta doktor szerepében Carlo Hartmann volt a partnere. A két énekes között barátság szövődött, ennek is köszönhető, hogy Carlót Escamillóként láthatjuk a szabadtéren.

Nem szokványos a luxemburgi baritonista pályája, egy banknál dolgozott befektetési tanácsadóként, 29 éves korában kezdett énekelni tanulni. 37 évesen, Saarbrückenben idén volt az első színpadi fellépése, énekelte már a két Figarót, s kedvenc szerepét, Toniót a Bajazzókból. Mestere a kolozsvári Ionel Pantea, aki jelenleg Luxemburgban tanít. A Gregor-termetű Carlo nevetve mondja: imád „Maestro Gregorral” jókat enni és inni, sok mindenben hasonlítanak is egymásra, egy lényeges különbség azonban van, ő nem írt kitűnő konyhaművészeti szakkönyvet, ez még hátra van... Szegedre elkísérte a családja, a gyerekei is nagyon szeretik a zenét, bár egyelőre egyikük sem készül muzsikusnak. A felesége Yannchen Hoffmann egy luxemburgi konzervatóriumban éneket tanít.

A vasárnapi operagálán ő is fellép, A sevillei borbélyból éneklő Rosina „Una voce poco fa” kezdetű áriáját. Amikor Carlót arról faggatom, a koncerten mit ad elő, a választ már éneklő is: „Si puo, si puo? Signore! Signori!”

H. Zs.

„Ez egy szeretni való szerep”

Micaelát ma Vámosy Éva éneklő

A Carmenben a premieren Micaelát alakító Tokody Ilona mellett a szerepet ma este Vámosy Éva éneklő. A szegedi énekesnőnek nincs könnyű dolga, az összehasonlítás elkerülhetetlen...

– Kicsit hálátlan egy világsztárral felváltva énekelni...

– Hálátlan dolog, de hálás is, mert megmérettetés is egyben, és gondolom, hogy egy rangot is jelent, hogy ugyanazzal a világsztárokat felvonultató szereposztással léphetek színpadra. Hálátlan, mert nagyon nagyot kell dobni ahhoz, hogy amikor az embert összehasonlítják, ne maradjon nagyon alul, vagy egyáltalán ne maradjon alul. Mindent megteszek ezért. Micaela a tisztaság, a jóság megtestesítője, nagyon szeretni való szerep, magyarul elég sokszor énekeltem már itthon, és a németországi, hollandiai turné franciául is. Boldogan vállaltam most, még így is, ezen az egyetlen előadáson is. Szép emlék számomra az

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

1980-as szabadtéri Carmen is, akkor Frasquitát énekeltem, Mercedes pedig a barátnóm, Seregély Katalin volt, aki nem sokkal később tragikusan meghalt.

– A Carmen után olaszországi turnéra indulnak, pihenni marad ideje?

– A nyarat tulajdonképpen tanulással töltöttem, ez a Carmen nem hagyott nyugton, az olaszországi fellépések is lekötöttek. Igazi pihenés idén

nem adódott, pedig nagyon kellett volna, mert van egy 10 éves kisfiunk – a Carmenben ő is szerepel, a gyermekkarban énekel –, aki igényli, várja a nyaralást. Azért lementünk egy hétre a Balatonra, de ott is velem volt 4-5 kotta, így nem volt az igazi...

– A vasárnapi operagálára mivel készül?

– Egy kuriózumot szeretnék előadni, Debussy A tékozló fiú című művéből az anya áriáját.

A darab kevésbé ismert, tulajdonképpen egy lírai kantáta szólistákkal és kórusokkal, amiért a zeneszerző annak idején a Római-díjat kapta. Olyan drámai ereje van az áriának, mintha egy operából lenne.

– A következő évadban milyen új feladatai lesznek?

– Nagy boldogság a Figaro házassága grófnéja, ami azért is öröm, mert a Varázsfuvalóban Paminát énekeltem, és a grófné tulajdonképpen annak a folytatása, most jutottam el oda lélekben és hangilag, hogy ezeket a borzasztó megerőltető szerepeket elénekelhetem, és jó, hogy így egymás után következnek. Van néhány dolog, amiről kabalából még nem beszéltem, mert csak tervek... Már többször énekeltem Németországban a Víg özvegy címszerepét, ennek remélem folytatása lesz a következő szezonban, mert Svédországból és Dániából is kaptunk meghívásokat.

HOLLÓSI ZSOLT